

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

18ª Etapa : SANT JOAN DE LES ABADESSES - CENTRAL DEL REIXAC
SANTA MAGDALENA DE PERELLA - SANT PAU DE SEGÚRIES

21 de desembre de 1997

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	6.30	h
Sant Joan de les Abadesses. Esmorzar.	9.00	h
Inici de l'etapa.	9.30	h
Central del Reixac. Reagrupament.	10.50	h
	11.00	h
Ermita de Santa Magdalena. Reagrupament.	11.45	h
	12.00	h
Sant Pau de Segúries. Reagrupament.	13.30	h
Sortida cap a Vilanova.	17.00	h
Vilanova i la Geltrú.	20	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a Sant Joan de les Abadesses.
- ** La concentració per a començar la caminada es farà al Pont Vell.
- ** Dinarem a Sant Pau de Segúries (Hi bars i restaurants).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, porteu neules i torrons, respecte els reagrupaments i vigileu que hi sigui tothom.

SECCIÓ DE SENDERS AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

18ª Etapa : SANT JOAN DE LES ABADESSES - CENTRAL DEL REIXAC

SANTA MAGDALENA DE PERELLA - SANT PAU DE SEGÚRIES

21 de desembre de 1997

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari

Parcial Total

0 mi	0 h, 00 mi	Sortim de la font dels Cinc Raigs, per un camí encimentat al costat d'un camp de petanca, és el carrer de l'estació.
2 mi	0 h, 02 mi	Arribem a la carretera d'Ogassa, que agafem cap a la dreta tot pujant, continuarem per aquesta carretera fent algun revolt en direcció a l'antiga estació que ens quedarà a l'esquerra.
6 mi	0 h, 08 mi	Davant de Novallum, deixarem la carretera per agafar un camí que surt a la nostra dreta, en lleugera baixada. És l'antic traçat de les vies.
3 mi	0 h, 11mi	Deixem el traçat de les vies, per agafar un camí a l'esquerra que baixa.
2 mi	0 h, 13 mi	Travessem el torrent de Malatosca per un pont, a la dreta ens queda l'antic molí de Malatosca, ara el camí és encimentat, passa pel costat de la casa de Cabrafiga que deixem a la nostra dreta i després de la pujada torna a ser de terra.
10 mi	0 h, 23 mi	Cruïlla de camins, agafem el de la dreta. A l'esquerra ens queda la masia del Coll.
6 mi	0 h, 29 mi	Deixem un camí que surt a l'esquerra. A la dreta ens queden els edificis de Janpere.
4 mi	0 h, 33 mi	Creuem un torrent per un pontet i immediatament arribem a la Batllia, passada la casa, continuarem pel costat d'un femer cobert de pneumàtics. Passat el femer passem per un petit pas en una filferrada, a l'esquerra. El sender continua seguint la filferrada que ara ens queda a la dreta.
3 mi	0 h, 36 mi	Agafem un camí a l'esquerra que puja.
2 mi	0 h, 38 mi	Travessem una tanca.

- 3 mi 0 h, 41 mi Passem per una rasa.**
- 1 mi 0 h, 42 mi Arribem a un camí, anirem cap a l'esquerra.**
- 1 mi 0 h, 43 mi Girem a l'esquerra.**
- 1 mi 0 h, 44 mi Camí a l'esquerra pujant.**
- 3 mi 0 h, 47 mi Deixem un camí a l'esquerra que planeja, continuarem pujant per un camí entre prats i algun arbre, en direcció a la masia que veiem davant. Deixarem un camí a la dreta que ens portaria a unes banyeres, una mica mes enllà, a l'esquerra i sota nostre veiem les restes d'un pou. Ara la casa ens queda amagada.**
- 6 mi 0 h, 53 mi En un revolt molt marcat, cal pujar a la dreta fins a un proper collet. Aquí les marques estan molt esborrades. A l'arribar a dalt, ens hem de dirigir a la dreta en direcció a la casa del Pujol.**
- 2 mi 0 h, 55 mi Casa del Pujol, continuem per un camí pel mig del prat que immediatament deixarem per dirigir-nos cap a un pi amb una marca de GR ben visible. El camí, ara un corriol, baixa cap a la riera.**
- 6 mi 1 h, 01 mi Riera de la Muig, (880 m), que passarem a gual. Continuem per un corriol a l'altre costat, en pujada.**
- 3 mi 1 h, 04 mi Arribem a una pista en un revolt, continuem pujant.**
- 2 mi 1 h, 06 mi Arribem a una altra pista. A la dreta, a sota nostre, veiem el Casot, a l'esquerra tenim la porta de Son Raser, nosaltres continuarem en la mateixa direcció que portàvem.**
- 1 mi 1 h, 07 mi Tornem a trobar una pista, anirem cap a la dreta, a l'esquerra, lleugerament per sobre nostre veiem la masia Llestensa.**
- 6 mi 1 h, 13 mi Veiem a la dreta per sota nostre, el riu Ter i un pont.**
- 1 mi 1 h, 14 mi Font de l'Urgell, immediatament fem cap a una pista encimentada com la nostra. Hi ha un cartell que diu El Reixac, nosaltres anirem cap a la dreta de baixada en direcció al riu. Una mica abans d'arribar al pont del Reixac (800 m) sobre el Ter, agafem una pista en direcció contrària a la que portàvem, que segueix el riu que ara ens queda a la dreta.**
- 6 mi 1 h, 20 mi Central del Reixac.**
- Reagrupament de 10 mi.**
- 6 mi 1 h, 30 mi A la sortida de la central, passem el torrent del Coll de Pal per un pont.**
- 2 mi 1 h, 32 mi Arribem a una construcció moderna, en un lloc on s'acaba l'encimentat de la pista. La deixarem per un camí a l'esquerra que va paral·lel a la pista una mica per sobre i passa arran de la casa. A l'esquerra ens queda el canal que subministra aigua a la central.**
- 3 mi 1 h, 35 mi Can Grau, agafem la pista que tenim davant, sense anar a les cases i en lleugera pujada. Passades les cases, el canal ens queda a la dreta.**
- 9 mi 1 h, 44 mi Masia del Marqués que deixem a l'esquerra, nosaltres continuem pel camí veïnal.**

9 mi 1 h, 53 mi Pont de Parella, Es tracta d'un antic i impressionant pont d'una sola arcada, sobre el riu Ter. No l'hem de passar. Hem de continuar tenint el riu a la dreta. Hi ha grup de cartells de senyalització.

3 mi 1 h, 56 mi Cruïlla, agafarem el camí de l'esquerra que puja a l'ermita de Santa Magdalena de Perella. És el PR C-60. Haurem de tornar a aquesta cruïlla per retrobar el GR-1. Pujant a l'ermita es poden fer nombroses dreceres per una pista que fa molts revolts.

15 mi 2 h, 11 mi Ermita de Santa Magdalena de Perella de construcció romànica amb algun afegit. De dalt tenim una bona panoràmica sobre aquesta part de la vall del Ter.

Reagrupament i parada de **10 mi**.

SANTA MAGDALENA

L'església de Santa Magdalena de Perella fou construïda poc abans de l'any 1145 pels propietaris del proper mas Perella (documentat el 914). Fou propietat del monestir de Sant Joan de les Abadesses.

L'església no ha estat mai parròquia, si no més aviat una ermita o santuari on s'hi anava en motiu de calamitats públiques. Actualment només te culte eventualment i el dia de l'aplec que es celebra el diumenge següent a la festa de la santa.

Es tracta d'una senzilla construcció d'una nau amb planta rectangular i volta apuntada, sense absis, orientada al nord-oest, seguint la direcció de la vall, tal com és habitual al Ripollès. La porta la façana nord-occidental te una petita arcada adovellada sobre una llinda gruixuda. La porta de fusta conserva dues filades de ferramenta.

El campanar i la sacristia s'han afegit posteriorment

Catalunya Romànica, vol X

Retornarem a la cruïlla de camins per recuperar el GR-1

13 mi 2 h, 34 mi Cruïlla, seguirem el GR-1 cap a Sant Pau de Segúries.

1 mi 2 h, 35 mi Deixem un camí a l'esquerra.

2 mi 2 h, 37 mi Travessem la riera de Repunxó per pont d'obra i remuntem per l'altre costat.

4 mi 2 h, 41 mi Revolt a la dreta pujant, deixem una pista a l'esquerra, continuem pel camí ample.

7 mi 2 h, 48 mi Travessem una tanca, a l'altre costat hi ha nombrosos excrements de vaca que a mesura que ens acostem a la casa s'aniran incrementant. Baixem lleugerament.

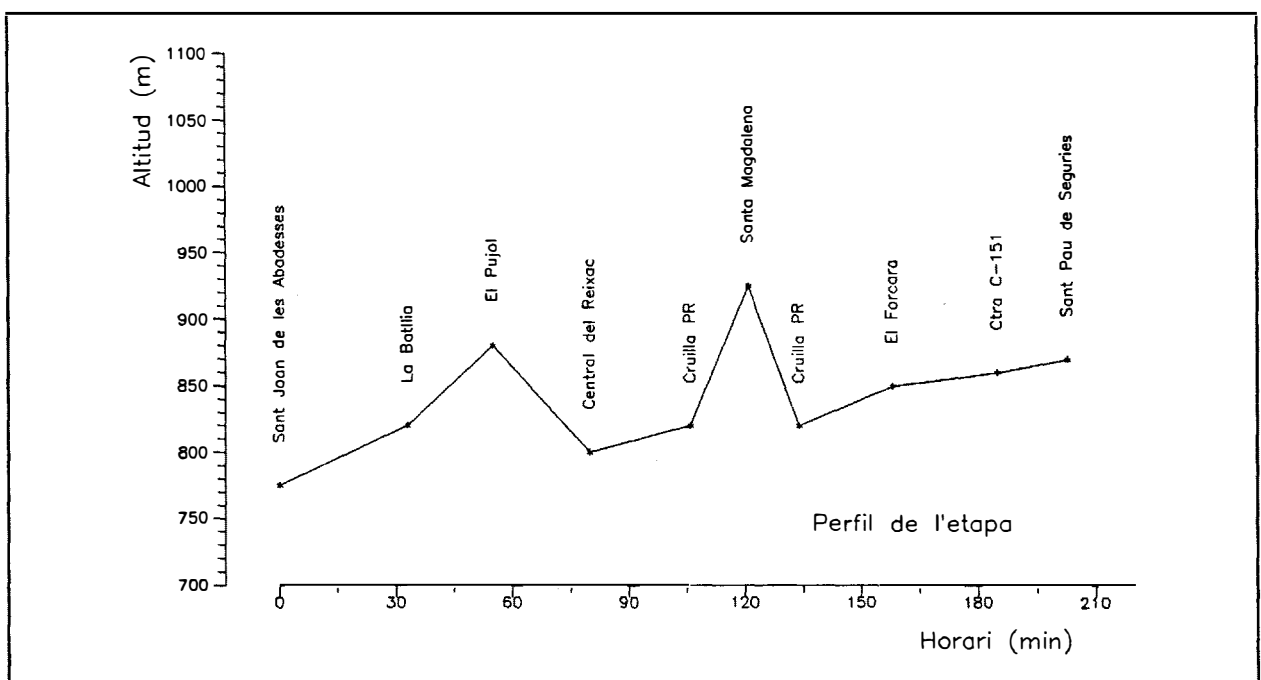
4 mi 2 h, 52 mi Passem un torrent.

6 mi 2 h, 58 mi Després de salvar, o no, les nombroses dificultats en forma de defecacions, arribem a la masia del Folcrà o Folcarà. Hem de creuar la riera del mateix nom o noms a gual i deixant la casa a al dreta l'hem de rodejar. Continuem planejant per un corriol que te a l'esquerra un bosc de roures.

3 mi	3 h, 01 mi	Fem cap a la pista que va a la casa, continuem endavant.
8 mi	3 h, 09 mi	Travessem una tanca.
2 mi	3 h, 11 mi	Deixem la pista, baixant per un prat a l'esquerra. Cal vigilar la senyal de "Pas Barrat" que ens indicarà el lloc. Arribem al corriol del Poltre que baixa a la riera.
4 mi	3 h, 15 mi	Creuem a gual la riera de Quatreccases, a l'altre costat el camí és herbòs i ample. Planeja.
5 mi	3 h, 20 mi	Arribem a una pista, anirem cap a la dreta.
3 mi	3 h, 23 mi	Bifurcació, anirem a la dreta baixant.
1 mi	3 h, 24 mi	Casa.
1 mi	3 h, 25 mi	Hem arribat a la carretera C-151, que haurem de seguir, cap a l'esquerra, durant una estona, 1 Km, aproximadament. Cal vigilar molt. Hem d'anar en fila índia per l'esquerra de la carretera i vigilant els cotxes que ens venen de cara.
8 mi	3 h, 33 mi	Passem pel punt quilomètric 7.
4 mi	3 h, 37 mi	Passem un pont sobre el Ter.
1 mi	3 h, 38 mi	Cartell anunciador de Sant pau de Segúries.
1 mi	3 h, 39 mi	Agafem la carretera (carrer) que ens surt a l'esquerra i baixa en direcció al poble. Passem una passarel·la i després pel mig de les cases fins arribar a:
4 mi	3h, 43 mi	La plaça de la Generalitat.

Fi de l'etapa d'avui

Salvador Butí
Desembre 1997

SANT PAU DE SEGÚRIES

El terme municipal de Sant Pau, de petita extensió (8.98 km²), es troba a la vall del Ter, al punt d'unió de la vall de Sant Joan, a la qual pertany, amb la vall de Camprodon. Allargat de nord a sud, el terreny és suau i relativament pla prop de la vall del Ter, especialment a la banda esquerra, on es localitzen els conreus. Al sector nord-oest s'aixequen diversos contraforts de la Serra Cavallera (puig de Miralles, 1218 m; puig Perrús, 1202 m), i al sector meridional la serra de Capsacosta (puig Sacreu, 1111 m) el separa de l'antic municipi de Sant Salvador de Bianya (ara incorporat al de la Vall de Bianya, a la Garrotxa). El torrent de Quatreccases, afluent del Ter, fa de límit amb el terme de Sant Joan de les Abadesses.

El poblament se centra a la vall del Ter i els vessants assolats de Capsacosta, on hi ha els conreus i bons pasturatges, que permeten un bon cens ramader, mentre que a la part nord-oest, muntanyosa i coberta de notables boscs de pins i faigs, és totalment mancada d'habitants i masos. Prop del Capsacosta passava l'antic Camí Francès o *Strata Francisca*, del qual resten encara fragments de via empedrada, que recorden l'antiga via de penetració al país des de les terres dels francs a la Garrotxa i les terres d'Osona.

La vall i la vila rural de *Segurillas* o *Segorillas* són esmentades des del 898 i el 904 en la documentació més antiga del monestir de Sant Joan de les Abadesses, i en parlen sobretot una quinzena de documents datats entre el 907 i el 927, que precisen que l'abadessa Emma, la primera de Sant Joan, comprà terres, vinyes, boscs i molins en la demarcació de Segúries; els llocs més esmentats són el Ferrer i l'Espluga Ferrera, que semblen indicar primitives fargues o llocs d'extracció i treball del ferro. Al llarg del segle X el monestir assolí tot el domini del terme, per les compres esmentades i per donacions, com la que féu Guinedella, vídua de Teudemon, el 926, quan li lliurà un gran alou (amb cases, terres i vinyes) de la vall de Segúries com a dotació de la seva filla Elo, que entrà com a monja al monestir.

L'antiga parròquia de Sant Pau de Segúries, esmentada des del 920, es troba a uns 950 m d'altitud, enlairada i solitària, a la riba esquerra del Ter, al peu de l'antic camí ral d'Olot a Camprodon. No resta cap testimoni de la primitiva església ni de la reedificada al principi del segle XII (a la qual s'afegiren els altars de Sant Isidre i de la confraria del Roser el 1634 i el 1646), que fou demolida el 1688. Al seu solar fou edificada l'església actual, acabada i beneïda el 1693, d'una ampla nau amb capelles laterals, del tipus barroc rural; té un esvelt campanar, compost per un alt sòcol i pis per a les campanes, i una notable casa rectoral, que sembla una gran masia. Li fa costat l'antiga casa del campaner, ara casa de colònies d'estiu, les restes d'un antic casal parroquial (ara sense coberta) i una notable roureda, on ha estat instal·lat un càmping.

El poble de Sant Pau de Segúries es formà al fons de la vall, a la vora esquerra del Ter, a partir del 1203, quan l'abat de Sant Joan, Pere Soler, cridà nous pobladors i els establí solars i donà privilegis. El seu successor, l'abat Arnau de Corsavell, donà el 1217 una important carta de franquises i llibertats als nous pobladors, entre les quals la plena propietat de llurs cases i l'exempció de mals usos. Malgrat això, la nova població no passà mai de 30 o 35 focs, i baixà a menys de 20 a la segona meitat del segle XIV, a causa de la Pesta Negra. La davallada continuà al llarg dels segles XV i XVI, i el 1626 tota la parròquia, inclosa la Ral, comptava només amb 25 famílies i 153 h. El cens començà a pujar al segle XVII (51 famílies el 1686), i del segle XVIII enllà la creixença fou regular (275 h el 1718, 379 h el 1787, 486 h el 1860, 461 h el 1900).

El nucli vell, amb carrers estrets i cases amb llindes de pedra, és continuat per un ample sector modern, amb una plaça i carrers secundaris de poc més d'un segle d'antiguitat, estès al llarg de la carretera de Ripoll a Camprodon. Aquesta expansió ha continuat gràcies a la creació de noves indústries en època moderna: la central elèctrica Estebanell i Pahisa (1912), la serradora Sau (1929), els embotits Lapedra (1949) i, sobretot, les manufactures tèxtils Llaudet (1960). El cens pujà dels 461 h el 1900 a 632 h el 1960, però ha tornat a baixar després, fins a 556 el 1975.

A causa de la distància entre el poble i l'antiga parròquia, vers el 1960 s'inicià la construcció d'una nova església al pla, a tocar de la població, segons plans dels arquitectes Pau Monguió i Francesc Vayreda; el nou edifici, de línies modernes i funcionals, amb planta poligonal i grans vitralls, fou decorat per l'escultor santjoanenc Francesc Fajula i beneït el 17 d'octubre de 1971.

El petit poble de la Ral, situat a la dreta del Ter, al nord del terme, a l'antiga plana de Miralles i prop de la carretera de Camprodon, compta només amb una dotzena de cases. S'originà en 1248-50, quan el rei adquirí aquest lloc per edificar-hi una vila on havia de residir el veguer de les muntanyes de Camprodon, seguint els consells del seu veguer Ramon de Pompeia i a causa de l'oposició de l'abat del monestir de Sant Pere de Camprodon, senyor de la vila, a admetre el veguer reial a residir a Camprodon. El nou emplaçament escollit pertanyia a l'abat de Sant Joan de les Abadesses, que el cedí al rei el 1250, amb el pacte que la nova vila de domini reial (d'aquí el nom de la Ral), a més de la residència del veguer, havia de tenir mercat i notaria, de la qual l'abat percebria la meitat dels drets. L'èxode de molts dels habitants de Camprodon al nou lloc de la Ral féu claudicar l'abat de Camprodon, que cedí el 1251 al rei el domini de la vila, que esdevingué, així, centre de la vegueria de Camprodon. La nova fundació de la Ral fou abandonada, però els abats de Sant Joan urgiren davant la cúria reial la venda que havien fet al rei el 1250 i els pactes de creació de la vegueria de la Ral, discussió que acabà amb la concòrdia del 1262, per la qual el rei reconeixia la sots-vegueria de la Ral amb jurisdicció sobre tots els termes del monestir de Sant Joan, inclosos els súbdits del monestir a les parròquies de la vall de Bianya, Salarsa i Tegurà (en total, set parròquies). L'existència d'aquesta sots-vegueria fou causa de molts conflictes entre els homes de Camprodon i els de Sant Joan de les Abadesses per qüestió de jurisdicció; però, gràcies a la influència dels abats santjoanistes, la vegueria o sots-vegueria de la Ral subsistí fins al segle XVI.

Tot i així, la vila o lloc de la Ral no prosperà, i no passà mai d'ésser un petit nucli de 12 a 20 famílies. El 1388 s'hi bastí una capella, que fou aterrada, com la majoria de les seves cases, pel terratrèmol del 1428. L'actual església data del 1609, i és dedicada (com les anteriors) a Santa Maria de la Gràcia, i ha estat tradicionalment sufragània de la de Sant Pau de Segúries.

BIBLIOGRAFIA

- ## Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 1. Osona i el Ripollès.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1981).
- ## Descripció provisional del GR-1.
Fascicle Sant Pau de Segúries - Sant Llorenç de Morunys.
Comitè Català de Senders.
- ## Descripció del PR C-60 "Sender de les Quatre Ermites".
Unió Excursionista de Sant Joan de les Abadesses.
Comitè Català de Senders de Gran Recorregut.
- ## Mapa Comarcal de Catalunya. Ripollès-31.
Institut Cartogràfic de Catalunya. (1993).
Cartografia escala 1:50.000

